

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
02.03.2026
протокол № 02, п. 3

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 02.03.2026 № 41

**ПСИХОКОРЕКЦІЯ ОСОБИСТОСТІ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ /
PSYCHOCORRECTION IN PERSONALITY DEVELOPMENT**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«магістр» /	«Master»
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини/	Social sciences, Journalism, Information and International relations
Спеціальність	С4 Психологія/	Psychology
Освітня програма	Психологія/	Psychology

Розробник: Чайка Ірина, доктор філософії (PhD) у галузі психології, доцент кафедри психології.

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» - Чайка Ірина, доктор філософії (PhD) у галузі психології, доцент.

Обговорено та схвалено:
на засіданні кафедри психології від 10.01.2026 протокол №01;
на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 19.02.2026 протокол №02.

Рецензенти:

Слободиська Оксана, кандидат історичних наук, доцент.

Шпортун Оксана, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти».

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 10.03..2026 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,22.
Обл.-вид. арк. 0,96. Тираж 2. Зам. № 30.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Метою вивчення освітнього компонента «Психокорекція особистості у процесі розвитку» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про теоретико-методологічні засади психокорекції особистості, закономірності її розвитку в онтогенезі, а також розвиток професійних компетентностей щодо застосування сучасних психокорекційних методів і технологій у роботі з дітьми, підлітками, молоддю та дорослими. Освітній компонент спрямований на оволодіння здобувачами знаннями і практичними вміннями організації психокорекційного процесу з метою подолання емоційних, поведінкових, когнітивних та міжособистісних труднощів, гармонізації особистісного розвитку, підвищення психологічного благополуччя.

Завданнями вивчення освітнього компонента «Психокорекція особистості у процесі розвитку» є:

- ознайомлення здобувачів із сучасними теоретичними підходами, принципами та моделями психокорекційної роботи у психологічній практиці;
- формування уявлення про психологічні механізми розвитку особистості та можливості корекції на різних вікових етапах;
- розвиток умінь добору, планування та застосування психокорекційних методів і технік з урахуванням вікових, індивідуально-психологічних та соціальних особливостей клієнта;
- формування практичних навичок організації психокорекційного процесу – від психодіагностики та постановки корекційних завдань до оцінки результативності проведеної роботи;
- розвиток професійної рефлексії, емпатії, відповідальності, етичної свідомості та здатності до саморегуляції як важливих складових професійної діяльності психолога.

Результати вивчення освітнього компонента можуть виявлятися у сформованості системи знань, практичних умінь і професійних установок, необхідних для здійснення психокорекційної діяльності. Здобувачі вищої освіти оволодівають знаннями щодо теоретичних засад психокорекції, її цілей, принципів, напрямів та сучасних тенденцій розвитку; класифікації психокорекційних методів; психологічних механізмів змін особистості; особливостей організації психокорекційної роботи з різними віковими групами; етичних норм професійної діяльності психолога.

Результатом вивчення освітнього компонента «Психокорекція особистості у процесі розвитку» є формування:

інтегральної компетентності (ІК) – здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог;

загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами;
- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики;
- СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості;
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік;
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватись до нових ситуацій професійної діяльності;
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;

Програмні результати навчання з освітнього компонента «Психокорекція особистості у процесі розвитку» передбачають:

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів;
- ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки;
- ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій;
- ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість;
- ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Психокорекція особистості у процесі розвитку» тісно пов'язана з такими освітніми компонентами, як «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Соціальна психологія», «Психологічна допомога особистості», «Психологічне консультування». Її міждисциплінарний характер забезпечує інтеграцію знань із різних галузей психології, педагогіки та соціально-гуманітарних наук, що сприяє формуванню цілісного розуміння психокорекції як системного процесу психологічного впливу, спрямованого на гармонійний розвиток особистості.

Таблиця 1.1.-Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Для очної (денна, вечірня) форми навчання поточна робота оцінюється в 100 балів, підсумковий контроль (екзамен) оцінюється в 100 балів.

До екзамену допускаються всі здобувачі вищої освіти, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.

Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу від 17.06.2024 №08 (зі змінами від 25.11.2024, протокол №12). Згідно з цим же Положенням здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право в день оголошення результатів звернутися із заявою на ім'я директора з проханням апеляційного перегляду оцінки.

**Обсяг освітнього компонента в кредитах та його розподіл
(тематичний план)**

Тематичний план та оцінювання результатів навчання						
Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин/кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога.	13	2	2	9	В, УД, Д	7
Тема 2. Теоретико-методологічні підходи та передумови психокорекції особистості.	13	2	2	9	В, УД, Д	7
Тема 3. Формування і розвиток особистості в процесі соціалізації.	13	2	2	9	В, УД, Д	7
Тема 4. Методи, форми та основні етапи психокорекційної роботи.	13	2	2	9	В, Т, Д	7
Тема 5. Індивідуальна психологічна корекція.	13	2	2	9	В, Т, Д	7
Тема 6. Групова психологічна корекція.	13	2	2	9	В, Т, Д	7
Тема 7. Організація і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку.	13	2	2	9	В, Т, Д	7
Тема 8. Психокорекція емоційної сфери дітей шкільного віку.	13	2	2	9	РМГ, УД, Т	7
Тема 9. Психокорекція особистісних проблем і поведінки в підлітковому віці.	13	2	2	9	В, УД, Д	7
Тема 10. Особливості психокорекційної роботи з особистісними проблемами в юнацькому віці.	13	2	2	9	В, УД, Д	7
Тема 11. Психокорекція особистісного та професійного розвитку дорослих.	13	2	2	9	РМГ, УД, Т	7
Тема 12. Структура та етапи формування психокорекційних програм для різних вікових груп.	13	2	2	9	В, УД, Д	7
Індивідуальне завдання	24			24	ІЗ	16
Разом	180/6	24	24	132		100
Підсумковий контроль-екзамен						

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:

В – відповідь на практичних заняттях – 2 бали.

РМГ – робота в малих групах – 3 бали.

Д – доповідь – 3 бали.

УД – участь у дискусії – 2 бали.

Т – тестування – 2 бали.

ІЗ – індивідуальні завдання – 16 балів (творчий проєкт / участь у наукових заходах).

Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.

Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти.

II. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Зміст освітнього компонента (теми програми)

Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога.

Психологічна корекція як складова професійної діяльності практичного психолога. Поняття психокорекції, її відмінності від психотерапії та психологічного консультування. Завдання і функції психокорекційної діяльності. Етичні засади, професійна відповідальність та межі компетентності психолога. Сучасні напрями психокорекції. Арт-терапевтичні, тілесно-орієнтовані, нарративні та ресурсно-орієнтовані підходи у роботі з різними віковими категоріями. Принципи побудови психокорекційної взаємодії. Безпечний психологічний простір. Терапевтичний альянс.

Тема 2. Теоретико-методологічні підходи та передумови психокорекції особистості.

Теоретичні засади психокорекції у межах психоаналізу, гештальт-психології, транзактного аналізу, гуманістичної психології. Методологічні принципи побудови психокорекційного процесу. Психологічні механізми змін особистості. Вікові, соціальні та індивідуально-психологічні передумови психокорекції. Інтегративні підходи у сучасній психокорекційній практиці.

Тема 3. Формування і розвиток особистості в процесі соціалізації.

Закономірності формування особистості у процесі соціалізації. Пренатальний період розвитку дитини. Народження як новий етап життя. Період новонародженості. Немовлячий період. Ранній та дошкільний вік. Молодший шкільний вік. Підлітковий та ранній юнацький вік. Вплив соціального середовища, сім'ї, освітніх інституцій та референтних груп на розвиток особистісних характеристик. Чинники виникнення психологічних труднощів на різних вікових етапах. Психокорекції у попередженні дезадаптації, розвитку саморегуляції, формуванні позитивної Я-концепції та особистісної ідентичності.

Тема 4. Методи, форми та основні етапи психокорекційної роботи.

Класифікація методів психокорекції. Індивідуальні та групові форми психокорекційної діяльності. Структура психокорекційного процесу: діагностичний, прогностичний, формувальний та оцінювальний етапи. Вибір технік відповідно до запиту клієнта. Планування та документування корекційної роботи. Принципи ефективності психокорекційного втручання.

Тема 5. Індивідуальна психологічна корекція.

Особливості індивідуальної психокорекційної взаємодії. Побудова терапевтичного альянсу. Техніки роботи з особистісними труднощами, емоційними станами та поведінковими проявами. Індивідуалізація корекційних програм. Етапи індивідуальної корекції. Професійна позиція психолога та дотримання етичних норм.

Тема 6. Групова психологічна корекція.

Психологічні механізми групової динаміки. Переваги та обмеження групової форми роботи. Структура та етапи розвитку психокорекційної групи. Ролі учасників та функції психолога. Методи і техніки групової психокорекції.

Тема 7. Організація і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку.

Особливості пізнавального розвитку дітей дошкільного віку. Напрями корекції уваги, пам'яті, мислення. Використання ігрових, сенсорних та арт-терапевтичних методів. Структура корекційного заняття з дошкільниками. Співпраця з батьками та педагогами. Моніторинг результатів корекційної роботи.

Тема 8. Психокорекція емоційної сфери дітей шкільного віку.

Психологічні особливості емоційного розвитку школярів. Причини емоційних труднощів у шкільному віці. Методи корекції тривожності, агресивності, страхів та емоційної нестабільності. Використання арт-терапії, ігрових та когнітивно-поведінкових технік. Формування емоційної компетентності. Взаємодія психолога з педагогами та батьками.

Тема 9. Психокорекція особистісних проблем і поведінки в підлітковому віці.

Психологічні особливості підліткового віку. Типові особистісні та поведінкові труднощі підлітків. Методи корекції девіантної поведінки та формування саморегуляції. Робота з самооцінкою та ідентичністю. Групові тренінгові програми для підлітків.

Тема 10. Особливості психокорекційної роботи з особистісними проблемами в юнацькому віці.

Психологічні характеристики юнацького віку. Проблеми професійного самовизначення та міжособистісних стосунків. Формування ціннісних орієнтацій і життєвих планів. Методи підтримки особистісної автономії та відповідальності. Використання методів психодрами з корекційною метою. Використання методів поведінкової терапії з корекційною метою. Індивідуальна і групова психокорекція у юнацькому середовищі.

Тема 11. Психокорекція особистісного та професійного розвитку дорослих.

Особливості психічного розвитку дорослих. Психологічні кризи та труднощі професійного становлення. Професійна ідентичність. Психокорекція професійного вигорання. Психокорекція особистісної дезадаптації. Коучингові та тренінгові підходи у психокорекції дорослих. Оцінювання результатів професійного зростання.

Тема 12. Структура та етапи формування психокорекційних програм для різних вікових груп.

Принципи розроблення психокорекційних програм. Визначення цілей, завдань та очікуваних результатів. Діагностичний етап як основа планування програми. Врахування вікових та індивідуальних особливостей клієнтів. Підбір методів і технік відповідно до вікової категорії. Моніторинг та оцінювання ефективності реалізації програми. Методичне та документальне забезпечення психокорекційної діяльності.

Структура освітнього компонента

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
1	2	3
Розуміти: - сутність, функції та напрямки психокорекції.	Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога. Лекція 1. План 1. Поняття про психологічну корекцію. 2. Мета і завдання психокорекції. 3. Принципи психокорекційної роботи. 4. Види психокорекції. 5. Основні елементи психокорекційної ситуації. Рекомендовані джерела: Основні: 5, 11. Додаткові: 3, 5. Інтернет-ресурси: 1.	2
	Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Скласти</i> таблицю видів психокорекції з описом їх переваг та обмежень. 2. <i>Розробити</i> план психокорекційного втручання для конкретного вікового контингенту.	9
	Практичне заняття 1. План 1. Визначення місця психокорекції у структурі професійної діяльності практичного психолога. 2. Аналіз відмінностей між психокорекцією, психологічним консультуванням і психотерапією. 3. Обґрунтування принципів та етичних норм здійснення психокорекційної роботи. 4. Моделювання алгоритму дій практичного психолога при організації психокорекційного процесу.	2
Визначати: - підходи до розуміння психокорекції особистості.	Тема 2. Теоретико-методологічні підходи та передумови психокорекції особистості. Лекція 2. План 1. Лікувальна педагогіка. 2. Психоаналіз. 3. Гештальт-психологія. 4. Трансактний аналіз. 5. Гуманістична психологія. 6. Вітчизняна вікова психологія і психотерапія. Рекомендовані джерела: Основні: 5, 11. Додаткові: 3, 5. Інтернет-ресурси: 1.	2

	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. Підготувати міні-доклад на одну із вибраних тем: «Психодинамічний підхід у психокорекції особистості: можливості та обмеження сучасної практики», «Когнітивно-поведінкова модель психокорекції: теоретичні засади та алгоритм роботи психолога», «Гуманістична парадигма у психокорекції особистості: принципи клієнт-центрованої взаємодії», «Методологічні передумови вибору психокорекційної стратегії залежно від віку та індивідуальних особливостей клієнта».</p>	9
	<p>Практичне заняття 2. План 1. Зміст і специфіка основних теоретико-методологічних підходів у психокорекції особистості. 2. Наукові передумови становлення психокорекції як напряму професійної діяльності практичного психолога. 3. Вплив філософських, психологічних і соціокультурних чинників на формування сучасних психокорекційних концепцій. 4. Порівняльний аналіз психодинамічного, когнітивно-поведінкового та гуманістичного підходів у психокорекції особистості.</p>	2
<p>Осмислювати та розрізняти : - періоди розвитку особистості;</p> <p>Визначати: - сучасні підходи до соціалізації особистості.</p>	<p>Тема 3. . Формування і розвиток особистості в процесі соціалізації. Лекція 3. План 1. Пренатальний період розвитку дитини. 2. Народження як новий етап життя. 3. Період новонародженості. 4. Немовлячий період. 5. Ранній та дошкільний вік. 6. Молодший шкільний вік. 7. Підлітковий та ранній юнацький вік.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 5, 8, 10, 11. Додаткові: 3, 5. Інтернет-ресурси: 1, 2.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. Підготувати схему етапів формування і розвитку особистості. 2. Розробити пам'ятку для батьків щодо підтримки соціального розвитку дитини молодшого шкільного віку. 3. Підготувати короткий аналітичний огляд сучасних підходів до соціалізації особистості.</p>	9
	<p>Практичне заняття 3. 1. Основні етапи та інститути соціалізації особистості. 2. Вплив соціального середовища на формування особистості. 3. Кризи розвитку та їх роль у процесі соціалізації. 4. Порушення соціалізації та можливості психокорекції.</p>	2
<p>Визначати: - методи психокорекційної роботи;</p>	<p>Тема 4. Методи, форми та основні етапи психокорекційної роботи. Лекція 4. План. 1. Основні методи психокорекції особистості. 2. Форми організації психокорекційної роботи.</p>	2

<p>- форми організації психокорекційної роботи.</p>	<p>3. Етапи психокорекційного процесу. 4. Психокорекційні техніки для різних вікових груп. 5. Принципи ефективності психокорекційного втручання.</p>	
<p>Аналізувати: - етапи психокорекційного процесу.</p>	<p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13. Додаткові: 3, 5. Інтернет-ресурси: 1.</p>	
<p>.</p> <p>.</p>	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Скласти</i> таблицю методів психокорекції з описом їх переваг та обмежень. 2. <i>Розробити</i> план психокорекційного втручання для конкретного вікового контингенту. 3. <i>Проаналізувати</i> приклад психокорекційної сесії та <i>визначити</i> етапи роботи.</p>	9
	<p>Практичне заняття 4. План 1. Розробка алгоритму психокорекційної роботи. 2. Аналіз прикладу психокорекційної сесії. 3. Особливості та вимоги до первинної зустрічі з клієнтом. 4. Визначення критеріїв результативності психокорекції.</p>	2
<p>Обґрунтовувати: - принципи індивідуальної психокорекції.</p>	<p>Тема 5. Індивідуальна психологічна корекція. Лекція 5. План. 1. Теоретичні засади індивідуальної психокорекції. 2. Методи діагностики в індивідуальній роботі. 3. Планування психокорекційних сесій. 4. Оцінка ефективності індивідуальної корекції.</p>	2
<p>Розпізнавати: - структуру психокорекційного процесу.</p>	<p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13. Додаткові: 1, 3, 5. Інтернет-ресурси: 1, 2.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Підготувати</i> план-схему на тему «структура індивідуального психокорекційного процесу». 2. <i>Обґрунтувати</i> принципи побудови індивідуальної корекційної програми.</p>	9
	<p>Практичне заняття 5. План 1. Принципи індивідуальної психокорекції. 2. Етапи індивідуальної психокорекційної взаємодії. 3. Етичні аспекти роботи психолога з клієнтом.</p>	2

<p>Усвідомлювати: - принципи . групової психокорекції.</p> <p>Володіти навичками: - роботи з групою.</p>	<p>Тема 6. Групова психологічна корекція. Лекція 6. План. 1. Принципи групової психокорекції. 2. Етапи групової психокорекційної роботи. 3. Групова динаміка та роль психолога. 4. Методи і техніки групової роботи.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13. Додаткові: 1,3, 5. Інтернет-ресурси: 1, 2.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Підібрати</i> приклади (не менше трьох) із літератури, кіно, у яких розкривається процес особистісного зростання через психокорекційні механізми впливу. 2. <i>Розробити, провести та проаналізувати</i> опитування на тему: «Творчість як ресурс групової психологічної підтримки». Здобувачі самостійно формулюють запитання, спрямовані на виявлення ставлення до використання творчих методів у груповій взаємодії (наприклад: які види творчої діяльності сприяють згуртованості групи? Чи допомагає спільна творчість зменшувати напруження в колективі? Як творчі вправи впливають на довіру між учасниками групи? Чи сприяє групова творча діяльність кращому саморозкриттю). Провести опитування щонайменше серед 10 осіб різного віку або з різним досвідом участі у групових формах роботи (тренінги, гуртки, навчальні групи, професійні колективи). На основі отриманих результатів: -здійснити порівняльний аналіз відповідей; -визначити, які аспекти творчої діяльності найбільше впливають на групову згуртованість та емоційну підтримку; -проаналізувати роль творчості у формуванні безпечного психологічного простору; -сформулювати висновки щодо можливостей використання творчих методів у груповій психокорекційній роботі. У підсумку підготувати короткий аналітичний звіт (3–4 сторінки), у якому відобразити результати дослідження, інтерпретацію отриманих даних та практичні рекомендації щодо застосування творчих технік у груповій психокорекції.</p>	9
	<p>Практичне заняття 6 . План 1. Вибір методів групової психокорекції залежно від віку та проблеми групи. 2. Основні правила групової взаємодії. 3. Аналіз групової взаємодії та ролей учасників. 4. Оцінка ефективності групового впливу.</p>	2

<p>Розуміти: -психологічні особливості дітей дошкільного віку.</p> <p>Виокремлювати: - пізнавальну діяльність дітей дошкільного віку.</p>	<p>Тема 7. Організація і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку. Лекція 7. План. 1. Організація і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку. 2.Розвиток дрібної моторики рук і зорово-рухової координації. 3.Прийоми розвитку мислення, уваги, пам'яті дітей дошкільного віку. 4. Прийоми розвитку уяви і творчого мислення.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13. Додаткові: 1, 3, 5. Інтернет-ресурси: 1,2.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1.<i>Розробити</i> корекційно-розвивальне заняття для дітей дошкільного віку, спрямоване на розвиток пізнавальної діяльності (уваги, пам'яті, мислення). У роботі необхідно: - визначити мету заняття; - описати необхідні матеріали (дидактичні картки, предметні малюнки, іграшки, сенсорні матеріали, роздатковий матеріал, мультимедійні засоби (за потреби)); - розробити структуру заняття (організаційний етап - налагодження контакту, мотивація; основний етап - виконання корекційно-розвивальних вправ та ігор; рефлексивно-підсумковий етап - закріплення результатів, позитивне підкріплення); - визначити очікувані результати (описати зміни у пізнавальній сфері дитини - покращення концентрації уваги, розвиток логічних операцій, підвищення пізнавальної активності); - проаналізувати можливі труднощі під час реалізації заняття (низька мотивація дитини, швидка втомлюваність, труднощі з концентрацією уваги, емоційна нестабільність, особливості індивідуального темпу розвитку); - запропонувати способи подолання труднощів (використання ігрової мотивації, зміна видів діяльності, індивідуалізація завдань, застосування позитивного підкріплення). Підготувати письмовий опис заняття (2-3 сторінки) з коротким методичним обґрунтуванням вибору вправ і прийомів.</p>	9
	<p>Практичне заняття 7. 1. Особливості пізнавального розвитку дошкільників. 2. Методи розвитку мислення, уваги, пам'яті. 3. Ігрові технології психокорекції. 4. Особливості організації корекційного заняття.</p>	2
<p>Розуміти: -психологічні особливості дітей шкільного віку.</p> <p>Визначати:</p>	<p>Тема 8. Психокорекція емоційної сфери дітей шкільного віку. Лекція 8. План. 1. Організація і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей шкільного віку. 2.Розвиток дрібної моторики рук і зорово-рухової координації.</p>	2

<p>- особливості розвитку емоційного інтелекту дітей шкільного віку.</p> <p>Використовувати ігрові технології з метою корекції пізнавальної діяльності дітей шкільного віку.</p>	<p>3. Прийоми розвитку мислення, уваги, пам'яті дітей шкільного віку.</p> <p>4. Прийоми розвитку уяви і творчого мислення.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13. Додаткові: 1, 3, 5. Інтернет-ресурси: 1, 2.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Розробити</i> заняття для дітей шкільного віку, спрямоване на розвиток емоційного інтелекту. У роботі необхідно: - визначити мету заняття; - описати необхідні матеріали (картки із зображенням емоцій, сюжетні малюнки, іграшки-персонажі, дзеркальця для вправ на міміку, сенсорні матеріали, музичний супровід, мультимедійні засоби (за потреби)); - розробити структуру заняття (організаційний етап - встановлення емоційного контакту, створення безпечної атмосфери, мотиваційна гра; основний етап - виконання вправ на розпізнавання, вираження та регуляцію емоцій: ігрові ситуації, рольові міні-сценки, вправи; рефлексивно-підсумковий етап - обговорення пережитого досвіду, закріплення назв емоцій, позитивне підкріплення); - визначити очікувані результати (розширення емоційного словника дитини, підвищення здатності розпізнавати власні та чужі емоції, розвиток емпатії, зниження імпульсивності, формування первинних навичок емоційної саморегуляції); - проаналізувати можливі труднощі під час реалізації заняття (небажання дитини відкрито говорити про почуття, труднощі в розпізнаванні емоцій, імпульсивні реакції, різний рівень емоційної зрілості, швидка втомлюваність); запропонувати способи подолання труднощів (використання ігрових персонажів як посередників у вираженні почуттів, поступове ускладнення завдань, чергування активних і спокійних вправ, застосування позитивного підкріплення). Підготувати письмовий опис заняття (2-3 сторінки), у якому: подати детальний конспект заняття; обґрунтувати доцільність використаних методів і прийомів з позицій вікової психології; описати очікуваний корекційно-розвивальний ефект; зробити короткий методичний висновок щодо значення розвитку емоційного інтелекту у дітей шкільного віку.</p>	9
	<p>Практичне заняття 8. 1. Особливості емоційного розвитку школярів. 2. Причини підвищеної тривожності у школярів. 3. Профілактика емоційних порушень. 4. Значення співпраці психолога з педагогами та батьками.</p>	2

<p>Розуміти: - психологічні особливості підліткового віку.</p> <p>Розрізняти: - методи когнітивної терапії, гештальт-терапії, ігрової терапії, арт-терапії у роботі з підлітками.</p>	<p>Тема 9. Психокорекція особистісних проблем і поведінки в підлітковому віці. Лекція 9. План. 1. Особливості вибору методів корекції особистісної сфери підлітків. 2. Використання методів когнітивної терапії з корекційною метою. 3. Використання методів гештальт-терапії з корекційною метою. 4. Використання методів ігрової терапії з корекційною метою. 5. Використання методів арт-терапії з корекційною метою.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13. Додаткові: 1, 2, 3, 5. Інтернет-ресурси: 1.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Підготувати</i> опис однієї ізотерапевтичної техніки (на вибір здобувача), визначивши її мету, очікуваний психокорекційний ефект та можливі варіанти застосування у роботі з підлітками.</p>	9
	<p>Практичне заняття 9. План 1. Психологічні особливості підліткового віку. 2. Поведінкові та особистісні проблеми підлітків. 3. Методи психокорекції девіантної поведінки підлітків. 4. Визначення особливостей зображувальної терапії з корекційною метою у роботі з підлітками.</p>	2
<p>Розуміти: - психологічні особливості юнацького віку.</p> <p>Осмислювати: - принципи психокорекційної роботи з особами юнацького віку.</p> <p>Виокремлювати: - кризи ідентичності.</p>	<p>Тема 10. Особливості психокорекційної роботи з особистісними проблемами в юнацькому віці. Лекція 10. План. 1. Психологічні особливості юнацького віку. 2. Кризи ідентичності та професійного самовизначення. 3. Методи підтримки особистісного розвитку. 4. Використання методів психодрами з корекційною метою. 5. Використання методів поведінкової терапії з корекційною метою.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13. Додаткові: 1, 3, 5. Інтернет-ресурси: 1.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Розробити</i> програму тренінгу особистісного саморозвитку для юнаків. Програма має містити 20 занять, тривалістю по 1,5 години (90 хвилин), які проводять один раз на тиждень. Кількість учасників в одній групі – 12-16 осіб. Мета програми: гармонізація Я-концепції юнаків, їх уявлень про себе і ставлення до себе; актуалізація й активізація процесів особистісного саморозвитку; формування навичок емоційної і поведінкової саморегуляції. Завдання, що впливають із мети програми:</p>	9

	<p>1. Розвиток навичок рефлексії. Забезпечення юнаків засобами самопізнання.</p> <p>2. Підвищення рівня прийняття себе, зміцнення почуття власної гідності, впевненості в собі.</p> <p>3. Зниження внутріособистісних суперечностей та емоційного напруження. Формування адекватної самооцінки.</p> <p>4. Навчання способів ефективної поведінки в різних життєвих ситуаціях.</p> <p>5. Формування мотивації самовиховання й саморозвитку. Навчання способів внутрішнього самоконтролю.</p> <p>Кожне заняття має містити три елементів, подавати які можна в будь-якому порядку:</p> <p>1. Рефлексія попереднього кроку, аналіз домашніх завдань із самопізнання і саморозвитку, формування найближчої мети.</p> <p>2. Подальше просування у вивченні предмета, що передбачає пошук і освоєння засобів досягнення поставленої мети.</p> <p>3. Підвищення групової згуртованості, що має на меті саморозкриття учасників, довірливе спілкування, почуття захищеності кожного всередині цієї групи.</p> <p>У програмі використовувати такі методи і прийоми: вступне і прикінцеве слово ведучого, бесіда, групова дискусія, рольові ігри, аналіз ситуацій, «репетиція поведінки» (тренування ефективної поведінки), проєктивне малювання, елементи психогімнастики, психодрами, тілесної терапії, терапія музикою, релаксаційні методи, завдання на самопізнання.</p> <p>Підготувати письмовий опис програми, у якому: подати детальний конспект занять; обґрунтувати доцільність використаних методів і прийомів з позицій вікової психології; описати очікуваний ефект тренінгу.</p>	
	<p>Практичне заняття 10.</p> <p>План</p> <p>1. Психологічні особливості юнацького віку як передумова вибору методів психокорекційної роботи.</p> <p>2. Типові особистісні проблеми юнаків і напрями їх психокорекційного супроводу.</p> <p>3. Використання індивідуальних і групових форм роботи у процесі психокорекції в юнацькому віці.</p> <p>4. Роль професійної позиції психолога у формуванні довірливих взаємин та підтримці особистісного становлення юнацтва.</p>	2

<p>Розрізняти: - психологічні кризи дорослості.</p> <p>Визначати: - методи психокорекції професійного вигорання; - методи психокорекції особистісної дезадаптації.</p>	<p>Тема 11. Психокорекція особистісного та професійного розвитку дорослих. Лекція 11. План. 1. Психологічні особливості особистісного розвитку дорослої людини. 2. Професійна ідентичність та чинники її формування. 3. Психологічні кризи дорослості та шляхи їх подолання. 4. Методи психокорекції професійного вигорання та особистісної дезадаптації.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. Додаткові: 1, 3, 4, 5. Інтернет-ресурси: 1.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів: 1. <i>Підготувати доповідь</i> на тему «Переваги застосування арт-терапії у психокорекційній роботі з дорослими».</p>	9
	<p>Практичне заняття 11. План 1. Аналіз випадку професійного вигорання у дорослого клієнта. 2. Розробка індивідуальної програми психокорекції особистісного розвитку. 3. Визначення ресурсів особистості та стратегій саморегуляції. 4. Моделювання консультативної сесії з питань професійного саморозвитку. 5. Особливості проведення групової психокорекційної роботи з дорослими.</p>	2
<p>Розрізняти: - види корекційних програм.</p> <p>Усвідомлювати: - вимоги до складання психокорекційних програм.</p>	<p>Тема 12. Структура та етапи формування психокорекційних програм для різних вікових груп. Лекція 12. План. 1. Принципи складання психокорекційних програм. 2. Моделі корекції. 3. Види корекційних програм. 4. Вимоги до складання психокорекційних програм. 5. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. Додаткові: 1, 3, 5. Інтернет-ресурси: 1, 2.</p>	2

	<p>Самостійна робота здобувачів:</p> <p><i>1.Розробити</i> психокорекційну програму для однієї з вікових категорій (дошкільний, молодший шкільний, підлітковий, юнацький або дорослий вік).</p> <p>У програмі обов'язково передбачити: обґрунтування актуальності програми (опис психологічної проблеми або запиту, її поширеності та значущості для відповідної вікової групи); мету та завдання програми; цільову аудиторію (вік учасників, кількість осіб, формат роботи (індивідуальна або групова); теоретико-методологічне підґрунтя (коротке визначення підходу або концепції, на яких базується програма); структуру програми (кількість занять, тривалість кожного заняття, тематичний план); опис змісту занять; методи та техніки роботи (обґрунтування вибору методів відповідно до вікових особливостей); критерії оцінки ефективності програми (показники результативності, способи моніторингу змін); можливі труднощі реалізації програми та способи їх подолання.</p> <p>Надати письмовий опис програми з логічною структурою та методичним обґрунтуванням усіх компонентів.</p>	9
	<p>Практичне заняття 12.</p> <p>План</p> <p>1.Мета та завдання психокорекційної програми відповідно до вікових особливостей клієнтів.</p> <p>2. Обґрунтування вибору методів і технік психокорекції для різних вікових груп.</p> <p>3. Розробка структурних етапів психокорекційної програми.</p> <p>4.Визначення критеріїв оцінювання ефективності психокорекційної програми.</p>	2
Індивідуальне завдання:	Творчий проєкт / участь у наукових заходах	24
ВСЬОГО:		180/6

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Аршава І.Ф., Носенко Е.Л. Психологія особистості : підручник для студентів закладів вищої освіти. Дніпро: ЛІРА, 2024. 500 с.
2. *Загальна психологія : підручник / авт. кол.: О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З. В. Огороднійчук, Т. М. Лисянська, Т. М. Зелінська, Н.В. Співак, Н. П. Зубалій, О. Г. Артемчук, Л. М. Зінченко, Н.Д. Абрамян, О. В. Гоголь, І. С. Булах, С. О. Ставицька. 9-те вид. Київ : Каравела, 2023. 464 с.*
3. *Зелінська Т. М., Михайлова І. В. Практикум із загальної психології : навч. посіб. 4-те вид., стер. Київ : Каравела, 2021. 272 с.*
4. Кацавець Р. С. Психологія розвитку особистості: навч. посіб. Київ: Алерта, 2024. 152 с.
5. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібник. 2-ге вид., стер. Суми : Університетська книга, 2023. 384 с.
6. Кузьо О. Основи психологічної практики: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 124 с.
7. Мельничук О. Б. Основи психоконсультації та психокорекції. Каравела. 2023. 390 с.
8. Основи психокорекції: курс лекцій: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Н. В. Гриньова. Умань: Візаві, 2022. 135 с.
9. Патруль М., Кузняк А. Психокорекція тривожності дорослих методами тілесно-орієнтованої терапії. *Proceedings of the National Aviation University. Series: Pedagogy, Psychology, 2023. С. 135-144.*
10. Прокоф'єва О. О., Ковальова О.В., Варіна Г.Б. Психокорекція та основи психотерапії: підручник. 3 вид., доп. і перероб. Запоріжжя: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2023. 474 с.
11. Стельмах О.В. Основи психокорекції : конспект лекцій. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. 120 с.
12. Тараріна О. Практикум з консультації. Арт-рішення. Астамір-В. 2023. 88 с.
13. Тарасевич І. Ю. Групова психотерапія та психокорекція: глосарій основних термінів та методів групової роботи (психокорекційної, психотерапевтичної). Дніпро : ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2024. 57 с.

Додаткові:

1. Бохонкова Ю., Пелешенко О., Кобиляцька М. Психологічні особливості використання видів арт-терапії в різні вікові періоди. *Теоретичні і прикладні проблеми психології. 2021. №1. С. 15-25.*
2. Воронкевич А. В. Акцентуації характеру, їх прояви та психокорекція в підлітковому віці. Мат. Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, присвяченої 125-річчю з Дня народження Жана Піаже. Кропивницький, 2021. С. 37.

3. Галушко Л.Я. Глибинна психокорекція як метод самозбереження ментального здоров'я людини. *Психологія і соціальна робота у ХХІ столітті*. 2023. С. 156-159.
4. Патруль М., Кузняк А. Психокорекція тривожності дорослих методами тілесно-орієнтованої терапії. *Proceedings of the National Aviation University. Series: Pedagogy, Psychology*, 2023. С. 135-144.
5. Сабліна Н. Психологічне консультування та психотерапія: навч. посіб. 2024. 223 с.

Інтернет-ресурси:

1. Мельничук І.Я., Близнюкова О.М. Психокорекція: навч.-метод. посіб. Кіровоград. URL: <http://surl.li/kzfun>.
2. Панчук Н.П. Основи психокорекції особистості дитини: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5551/Panchuk-N.P.-Osnovypsykhokorektsii-osobystosti-dytny.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.